

Joanna Orłowska, Albin Orłowski

Jak poznajesz to rozumiesz Jak rozumiesz to szanujesz

Taka sentencja rozpoczyna publikację o charakterze popularnonaukowym „Człowiek a przyroda” Joanny i Albina Orłowskich. Poruszono w niej zagadnienia z zakresu geografii fizycznej, która zajmuje się badaniem wybranych elementów przyrodniczych przestrzeni geograficznej. Obserwowane zjawiska i procesy mają swoje odbicie w relacjach przyczyn i skutków. Składowe geografii fizycznej to: litosfera, hydrosfera, atmosfera, biosfera. Podbudową jest wiedza z zakresu astronomicznych podstaw geografii. W opracowaniu zaprezentowano różne składowe geografii fizycznej mające wspólną wagę problemu. Ukazano procesy, które oddziałują na siebie w kilku sferach jednocześnie. Na przykład: powstawanie rzeźby krasowej to oddziaływanie hydrosfery i litosfery, powstawanie torfu czy węgla kamiennego to biosfera, hydrosfera, atmosfera i litosfera. Zwrócono uwagę na czynniki i procesy endogeniczne (wewnętrzne) i egzogeniczne

(zewewnętrzne) – symbolicznie ilustrują to zdjęcia na tytułowej stronie publikacji.

Celem wydawnictwa było zaprezentowanie niezwykłych zjawisk i form, jak i uwrażliwienie na zmiany zachodzące w środowisku, w którym żyjemy. Postępowanie człowieka nie zawsze ma charakter zrównoważonego rozwoju. Publikacja na 132 stronach; jest bogato ilustrowana kolorowymi zdjęciami, wykresami i schematami, które w znacznym stopniu ułatwiają zrozumienie zachodzących zmian w środowisku przyrodniczym. Posłużono się przykładami z Polski, jak i spoza kraju.

Zbiór przykładów czynników i procesów rzeźbotwórczych jest skierowany do młodzieży szkolnej, studentów, nauczycieli nauk przyrodniczych oraz miłośników przyrody. W treści zawarta jest też namiastka wiedzy z zakresu fizyki, chemii, historii i matematyki. Autorzy kierowali się zasadą korelacji wiedzy geograficznej z wiedzą z innych nauk. Opracowanie zawiera kilka zadań o charakterze problemowym. Na przykład: *dlaczego największe opady śniegu są w Himalajach latem?*, *dlaczego na równiku, w ciągu roku nigdy nie jest dzień równy nocy?*, *jakie warunki muszą spełniać maszyny pracujące w głębokiej kopalni rud miedzi w Polkowicach?*, *dlaczego zwiększona ilość opadów na Ziemi powoduje zmniejszenie ilości metanu i dwutlenku węgla w atmosferze?*

W opracowaniu zaprezentowano przykłady degradacji środowiska, wskazując jednocześnie, w jaki sposób można było zapobiec kataklizmom. Wskazano przykłady, jak dochodzi do katastrof ekologicznych i jakie są ich skutki, np. zalanie kopalni soli w Wapnie czy osuszenie Jeziora Aralskiego. Zwrócono szczególną uwagę na miejsca atrakcyjne turystycznie, a mogące być zagrożeniem dla życia, np.: pobyt nad Morzem Martwym oraz w rejonie solfatarów i wulkanów we Włoszech.

Zachwianie równowagi w przyrodzie to nie tylko niszcząca działalność człowieka doprowadzająca do zanieczyszczenia wód, powietrza i łąd. Przyczynami niezrównoważonego rozwoju przyrody na Ziemi są też naturalne procesy, o których należy pamiętać i o nich jest również mowa w publikacji.

Część opracowania dotyczy obszarów Pobrzeży i Pojezierzy Południowobałtyckich, a szczególnie zagadnienia ochrony brzegu morskiego, genezy wydm i kopalin użytecznych (bursztyn, torf, piasek, żwir oraz węgiel brunatny). Zamieszczono mapę woj. pomorskiego z podziałem na jednostki fizycznogeograficzne.

Opisane przykłady czynników i procesów rzeźbotwórczych poszerzą wiedzę o zachodzących zmianach wokół nas, ułatwią dostrzec i zrozumieć przyczynę i skutki zjawisk.

Joanna Orłowska

Dydaktyk geografii i turystyki w szkole średniej i wyższej, autorka i współautorka artykułów specjalistycznych, podręczników z zakresu hotelarstwa i przewodników turystycznych. Współautorka programów i strategii rozwoju turystyki oraz planów przestrzennego zagospodarowanie Pomorza. Od 2007 r. ministerialny rzeczoznawca ds. opiniowania podręczników szkolnych z zakresu obsługi ruchu turystycznego i hotelarstwa. Pilot wycieczek oraz przewodnik turystyczny.

Albin Orłowski

Dydaktyk geografii na różnych poziomach kształcenia. Nauczyciel akademicki, autor prac naukowych z zakresu hydrogeologii i geologii czwartorzędu na Pomorzu oraz skryptów do zajęć z astronomicznych podstaw geografii. Ministerialny rzeczoznawca do spraw opiniowania podręczników z zakresu geografii. Przewodnik turystyczny i pilot wycieczek. Pomysłodawca i współautor wytyczania szlaków pieszych i rowerowych na Pomorzu oraz autor i współautor przewodników turystycznych.

Chór powstał w 1980 r. przy dawnej Szkole Podstawowej Nr 5 w Słupsku. Obecnie działa przy II Liceum Ogólnokształcącym im. Adama Mickiewicza w Słupsku. Założycielką, a jednocześnie dyrygentką chóru jest znakomita nauczycielka muzyki i wspaniały pedagog Lilianna Zdolińska. Chór jest laureatem wielu głównych nagród w ogólnopolskich i międzynarodowych konkursach i festiwalach.

40 lat minęło... Jubileusz Chóru Fantazja ze Słupska

Koncert jubileuszowy. 04.06.2022 r.

Więcej informacji na temat historii, pracy i sukcesów chóru w kolejnym „Informatorze Oświatowym”.

